740/06

Den 30. januar 2006 blev i sag nr. 66.568:

xxxxx xxxxxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx x

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der har livsforsikring i Danica Pension, påstår selskabet tilpligtet at anerkende, at hendes erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3.

Forsikringen giver ret til invalidepension, når erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Det fremgår af sagen, at klageren - der er født i 1953, og som er uddannet inden for kontorfaget - blev sygemeldt fra sit arbejde den 7/5 2002. Årsagen til hendes sygemelding var en psykisk lidelse. Selskabet har bevilget præmiefritagelse og udbetalt ydelser fra udløb af karensperioden 7/8 2002 til 1/6 2003.

Klageren er utilfreds med selskabets afgørelse og har i klageskrivelsen til nævnet bl.a. anført:

"M. Kommune har den 27. september 2004 tilkendt mig førtidspension med følgende begrundelse:

'Det skønnes dokumenteret, at din arbejdsevne er varigt nedsat, og at nedsættelsen er af et sådant omfang, at du uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.'

Det er en forudsætning for tilkendelse af førtidspension, at revalideringsmulighederne er udtømte og at personen ikke kan klare et fleksjob. I et fleksjob yder kommunen løntilskud til arbejdsgiveren med halvdelen af lønnen, hvis arbejdsevnen er nedsat med ca. halvdelen, og kommunen yder løntilskud med 2/3, hvis arbejdsevnen er nedsat med ca. 2/3. Nar jeg er tilkendt pension, er det således udtryk for, at kommunen generelt har vurderet, at jeg ikke kunne klare mig i et fleksjob, heller ikke med et højt løntilskud på 2/3. Kommunen har således indirekte vurderet mit generelle tab af erhvervsevne til mere end 2/3.

Det er på baggrund heraf uacceptabelt, at Danica Pension har vurderet, at min erhvervsevne ikke er nedsat med mindst 2/3."

Af speciallægeerklæring udfærdiget af psykiatrisk overlæge C.F. den 5/2 2005 fremgår bl.a.:

"**Konklusion**:

52-årig advokatuddannet sekretær, der tidligere har været rask og velfungerende. Blev i 2001 opereret med fjernelse af livmoderen. Efter denne operation har skadelidte haft betydelige svære psykiske problemer. Hun har haft indlæringsvanskeligheder, hukommelsesbesvær, manglende koncentrationsevne og ikke evnet at komme tilbage til sit arbejde. Der synes ikke at være tvivl om, at der i forbindelse med narkosen er opstået problemer, der har påvirket hjernen, idet symptomerne på ingen måde var til stede forud for operationen, men umiddelbart efter operationen virkede markant. Hun er i dag ikke i stand til at arbejde, og der synes efter forsøg på arbejdsprøvning ikke at være realistisk mulighed for at skadelidte kan vende tilbage til arbejdsmarkedet, og hun vil derfor ikke fremtidigt få mulighed for at indtjene samme løn som før hendes operation."

Af speciallægeerklæring udfærdiget af en anden speciallæge A.L. i psykiatri den 19/6 2003 fremgår bl.a.:

"Pt. er nu startet i arbejdsprøvning på D. H. Lige nu er hun der 2 timer dgl. og synes ikke, at hun kan klare mere på nuværende tidspunkt. Generelt har hun det rimeligt, når hun passer på ikke at foretage sig for meget. Hun kan mærke, at hun let bliver

træt, hvis hun presser sig selv for meget. Generelt er mange af de depressive symptomer svundet, pt. kan på ny føle glæde ved tilværelsen, har bedre appetit, og hun har lettere ved at komme ud blandt andre mennesker. Der er også bedre koncentration. Pt. er dog stadig sårbar, bliver let træt og mister energien.

Jeg vil foreslå, at pt. igennem en længere periode har en arbejdsprøvning med reduceret arbejdstid. Jeg tror, at hendes prognose er bedst, hvis man ikke presser hende for meget, men lader hende tage det i sit eget tempo.

Det er på nuværende tidspunkt helt umuligt at sige, om pt. kan komme op på fuld arbejdstid, eller om der vil være skånehensyn. Dette kan nok kun en arbejdsprøvning vise.

Pt. fortsætter behandling hos undertegnede. Aktuelt får hun en kombinationsbehandling med Remeron og Cipralex, og bivirkningerne er nu aftagende."

Af journaludskrift fra arbejdsmarkedsafdelingen M. Kommune fremgår bl.a.:

"dato 21052003 Indstilling reva-pensionsmøde 26/5 2003.
Indstilling til revalidering - revalidend af psykiske årsager …
Revalideringsplan fra 1/6 2003: Arbejdsprøvning med få timer dgl. med kontormæssige opgaver på D.H. i 8 uger. Herefter længerevarende arbejdsoptræning 1/2 - 1 år.
Bruttorevalideringsydelse fra 1/6 2003 - sygedp. ophør 31/5 03.
…
13.10.03 Opfl. af virk. prak.
H. er stadig meget tilpas med at være på D. H., hun er faldet godt til. Hun arbejder p.t. 3 1/2 timer dagligt. Hun har været oppe på 4 timer; men det blev for meget for hende, derfor er hun nu, i samråd med A.L., på 3 1/2 time dagligt. Hendes arbj.opgaver består bl.a. i at administrere brugernes indbetalinger til bl.a. mad, svømning, transport, div. regninger, tøj osv. Desuden er der skrive- og edb-opgaver. L.H. er glad og tilfreds med H., hun fungerer godt med brugerne. Opfl. i uge 48 med henblik på forlængelse af virk. praktikken.
...

4. 66.568

Jobkonsulent

19.01.04 Opringning fra H. der oplyser at hun har prøvet at øge timetallet langsomt; men når hun nærmer sig de 5 timer dagligt bliver det for meget. Hun mister koncentrationen og initiativet - gør kun det hun bliver bedt om - kan ikke andet. Hun har været til en rutineundersøgelse hos A.L. Her har hun fået noget nyt medicin som hun skulle afprøve fra 16/1-04. Efter ca. 14 dage ville hun kunne mærke om de havde en effekt. Hanne ringer og informerer jobkonsulenten. A.L. har udtalt til H. at det ikke er sikkert at hun ville kunne arbejde mere end de timer hun gør nu (ca. 3 1/2 t. dagligt)."

Af journaludskrift fra arbejdsmarkedsafdelingen M. Kommune fremgår bl.a.:

"22.09.04 - Drøftelse af sagen med jobkonsulent A.R. med henblik på om forløbet af virksomhedspraktik på D. H. giver grundlag for at antage, at kl. vil kunne klare et fleksjob.

A.R. udtaler, at kl.s indsats i de maksimalt tre timer om dagen, hun har været på D. H. har været af et omfang, som langt fra kan betegnes som 100 procent, og at det således synes urealistisk at kl. vil kunne bestride et fleksjob."

I erklæring fra speciallæge i psykiatri A.L. dateret den 8/6 2004 fremgår bl.a.:

"Patienten har fortsat behandlingen her. Hun får fortsat en kombinationsbehandling med tbl. Remeron og Cipralex, aktuelle dosis er Cipralex 15 mg og Remeron Smelt 30 mg. Hun har fulgt behandlingsoplægget. Til trods for den antidepressive behandling, som skulle være adækvat, har hun dog haft restsymptomer mest i form af langsomhed og manglende energi.

...

Man må derfor konkludere, at patientens symptomer formentlig nu skyldes en resttilstand af depressionen, som nærmest er ubehandlelig.

Det skal nævnes, at ca. 10-20 % af patienter med depression får kroniske restsymptomer.

Patienten går nu i D. H. 3 timer dagligt. Hun har svært ved at fungere her og føler sig helt udbrændt, når hun kommer hjem og har da svært ved at overskue husarbejde. Hun føler at hun har behov for megen søvn for at kunne være frisk. Hun bruger lang tid på at komme i gang om morgenen og har tit en knugende fornemmelse i kroppen, som er en slags urolig og nervøs tilstand. Denne følelse bedres noget op ad dagen. Hun synes ikke, at hun er kommet tilbage til hendes tidligere niveau. Hun arbejder langsommere end tidligere og har svært ved at koncentrere sig og er mere glemsom og har sværere ved at lære nye ting. Når hun får arbejdsopgaver, som hun føler hun ikke mestrer, bliver hun let slået ud. Får let ved at føle, at hun kommer til kort og får så dårlig samvittighed.

Det ser desværre ud til, at disse restsymptomer, som hun nu har, er af varig karakter. Jeg vil mene, at denne tilstand er stationær."

Af en vedlagt ressourceprofil fra M. Kommune fremgår bl.a.:

"**Dato**	**Vurdering af barrierer for udvikling af borgerens ressourcer**
22.09.2004	Jeg vurderer på baggrund af ovenstående beskrivelse af forløbet på D. H., at de helbredsmæssige problemer udgør betydelige barrierer for udvikling af H.AA.s ressourcer i henseende til faglige og jobmæssige kompetencer i relation til arbejdsmarkedet.

Dato	**Borgerens kommentarer**
23.09.2004	H.AA. har i skrivelse af 22.09.2004 oplyst: 'Jeg stoppede på D. H. 17/8. Jeg magtede det ikke længere, selv om der kun var 14 dage tilbage af arbejdsaftalen.'

...

Dato	**Vurdering af ressourcer**
13.09.2004	Jeg vurderer på baggrund af beskrivelserne i ovenstående tre elementer, at de ressourcer, som H.AA. tidligere har haft med hensyn til personlige kompetencer for at indgå i sociale og jobmæssige relationer, for en meget stor dels vedkommende ikke længere er til stede.

Dato	Vurdering af borgerens arbejdsmæssige muligheder
15.05.2003	Nervemedicinens sløvende tendens medfører lidt problemer i forhold til indlæring og besværligheder ved at træffe ukendte personer og nye udfordringer.

Selskabet har ved skrivelse af 11/5 2005 til nævnet bl.a. anført:

"I henhold til forsikringsbetingelserne har H.AA. ret til præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne, når hun ikke længere skønnes at være i stand til at tjene mere end 1/3 af, hvad der for samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med samme uddannelse, alder og køn.

Det betyder, at det er den generelle erhvervsevne, der er forsikret og ikke alene erhvervsevnen i den forsikredes konkrete erhverv.

Behandlingen af en ansøgning om præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne deles i praksis op i to kategorier; midlertidig erhvervsudygtighed og længerevarende tab af erhvervsevne.

Ved midlertidig erhvervsudygtighed forstås, at forsikrede er ude af stand til at passe sit nuværende arbejde. Vi anvender som regel højst dette vurderingsgrundlag i 18 måneder.

Derfor har vi bevilget præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne i en midlertidig periode, fordi H.AA. ikke har været i stand til at passe sit arbejde som kasseassistent i et byggemarked.

Da det efterfølgende er klart, at der er tale om en kronisk lidelse, som varigt påvirker H.AA.s helbredstilstand, er det en vurdering af den generelle erhvervsevne, der ligger til grund for vores behandling af sagen.

Det er vores opfattelse, at H.AA.s generelle erhvervsevne ikke er nedsat i et sådant omfang, at hun opfylder forsikringsbetingelsernes krav for bevilling af præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne.

Ved vurderingen af erhvervsevnen lægger Danica Pensions lægekonsulent blandt andet vægt på, at der er tale om en kronisk depression, som ud fra beskrivelsen fra den behandlende psykiater ikke er af en sådan sværhedsgrad, at den burde forhindre H.AA. i at klare et arbejde på omkring halv tid under passende hensyntagende omstændigheder.

Om tilkendelse af offentlig førtidspension skal det bemærkes, at denne afgørelse er truffet efter reglerne i lov om social pension. I henhold til lov om social pension er det arbejdsevnen, som defineret i denne lov, der skal underkastes en vurdering. Vurderingen af arbejdsevnen i henhold til lov om social pension er ikke sammenfaldende med kravene i forsikringsbetingelserne. Tilkendelsen af offentlig førtidspension er derfor ikke afgørende for vores vurdering af H.AA.s erhvervsevne i forhold til forsikringsbetingelserne.

Det materiale, som har dannet basis for kommunens tilkendelse af offentlig førtidspension, indgår dog i vores samlede vurdering af erhvervsevnetabet i det omfang, det er relevant efter forsikringsbetingelserne."

Hertil har klageren ved skrivelse af 30/5 2005 til nævnet bl.a. anført:

"Jeg ved ikke, hvilke 'passende hensyntagende omstændigheder', der tænkes på i Danicas brev af 7. marts 2005. Jeg ville gerne have kunnet klare at gå på arbejde, men det kan jeg altså ikke. Jeg forventer, at afgørelsen falder ud til min fordel, det vil sige, at jeg får udbetalt dækning ved tab af erhvervsevne med virkning fra 01.06.2003, samt præmiefritagelse. I modsat fald vil jeg gerne have at vide af Danicas lægekonsulent, hvilke 'passende hensyntagende omstændigheder', min læge, min sagsbehandler, kommunens jobkonsulent samt kommunens lægekonsulent, har overset, når der i min ressourceprofil bl.a. på side 13 står '... arbejdsevnen er varig nedsat, og at nedsættelsen er af et sådant omfang, at H.AA. uanset mulighederne

for støtte efter den sociale eller anden lovgivning herunder beskæftigelse i fleksjob ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde. Jeg vurderer - blandt andet støttet af lægekonsulentens udtalelse om, at behandlingsmulighederne er udtømte, at det ikke er realistisk at forvente en bedring af arbejdsevnen gennem behandlingsmæssige tiltag. Der er forsøgt revalidering i form af virksomhedspraktik på D. H., hvor det er beskrevet, at H.AA. maksimalt kan være på arbejde i 3 timer dagligt, men at indsatsen langt fra er 100 % i disse 3 timer. Jeg vurderer på denne baggrund, at det ikke kan forventes, at H.AA. vil kunne bestride et fleksjob.' "

Heroverfor har selskabet ved skrivelse af 8/7 2005 til nævnet bl.a. anført:

"På baggrund af oplysningerne har vi igen drøftet sagen med Danica Pensions psykiatriske lægekonsulent. Denne udtaler, at der ikke er nogen faglig forklaring på, at H.AA. ikke skulle kunne arbejde svarende til en indsats på mellem 1/2 og 1/3 af de normale.

I erklæringen fra psykiatrisk speciallæge fra februar 2005 beskrives H.AA. som neutral af stemning om end i nogen grad lidt modløs og resignerende. Der beskrives ikke andre tegn på psykisk sygdom, specielt ingen dementielle træk.

Da de nye oplysninger ikke giver anledning til en ændring af den tidligere vurdering af H.AA.s generelle erhvervsevne, fastholder vi således fortsat vores afgørelse om, at hun ikke opfylder forsikringsbetingelsernes krav for bevilling af præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne."

Afslutningsvist har klageren i skrivelse af 12/7 2005 til nævnet anført:

"Jeg nåede også over en kort periode lidt flere timer, men jeg magtede det ikke, og lægen bad mig derfor gå ned på et timeantal, hvor jeg følte, jeg kunne være med. Undervejs i denne fase lå jeg et stykke tid på 3 timer dagligt, men måtte gå yderligere ned. Under dette forløb havde jeg en hel fraværsdag for at pleje mig selv. Herefter forsøgte jeg at holde arbejdstiden på 2 timer dagligt, men jeg fungerede dårligt, og havde en del fraværsdage. Efter nogen tid opgav jeg fuldstændig, da jeg ikke følte,

jeg magtede jobbet. A.L. skriver da også, at jeg har en varig funktionsnedsættelse, at jeg kan komme til at fungere i hjemmet, men ikke på arbejdsmarkedet. Hun skriver også, at jeg aldrig genvinde erhvervsevnen, hverken helt eller delvist, og at specialbehandling ikke vil kunne medføre en bedring af min erhvervsevne."

Af vedlagte forsikringsbetingelser fremgår bl.a.:

"REGULATIV FOR PRÆMIEFRITAGELSE OG INVALIDEYDELSE

...

Definition af invaliditet

1. Ret til invalideydelse og/eller præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne uden at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

2. Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til han nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, alder og køn.

Har den forsikrede ansættelse i fast stilling, kan tilkendelse af invaliderente gøres betinget af, at hans lønindtægt på grund af nedsættelsen af erhvervsevnen er blevet nedsat til 1/3 - eller derunder - af dens oprindelige størrelse."

Nævnet udtaler:

Nævnet finder efter sin gennemgang af sagen, herunder udtalelserne fra de behandlende speciallæger i psykiatri, det ubetænkeligt at fastslå, at klagerens generelle erhvervsevne siden sygemeldingen den 7/5 2002 har været nedsat med mindst 2/3. Selskabet skal derfor genoptage udbetalingen fra den 1/6 2003.

Herefter

b e s t e m m e s :

Selskabet, Danica Pension, skal anerkende, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med 2/3 og herefter udbetale invalideydelse og yde præmiefritagelse fra 1/6 2003. Beløbene skal tillægges renter i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

J. Hermann